

Jocs rítmics 2

Núria Trias

de l'Institut Joan Llongueres

Dibuixos: Viviana Alsina



INSTITUT JOAN LLONGUERES



DINSIC
Publicacions Musicals

© Núria Trias

© Institut de Rítmica Joan Llongueres

Coediten: Institut Joan Llongueres
Sèneca, 22, 08006-Barcelona

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.
Santa Anna, 10, E3, 08002-Barcelona

I.S.B.N.: 978-84-96753-19-8

D.L.: B-27123-2009

Imprimeix: Service Point
Pau Casals, 161-163
08820 El Prat de Llobregat (Barcelona)

Maquetació: DINSIC GRÀFIC

Distribueix: DINSIC Distribucions Musicals, S.L.
Santa Anna, 10 E 3a - 08002 Barcelona
Telf. +34 93.318.06.05 - Fax +34 93.412.05.01
e-mail: dinsic@dinsic.com
www.dinsic.com - www.dinsic.es - www.dinsic.cat

PRÒLEG

Amb molta il·lusió compleixo el que m'ha demanat Núria Trias i Llongueres, d'escriure un petit pròleg al seu llibre Jocs rítmics. En primer lloc, per la bona amistat de molts anys que m'hi uneix, car ja vaig ser deixeble del seu avi, el molt estimat mestre Joan Llongueres, i també pel paral·lelisme que hi ha hagut sempre entre la seva tasca i la meva, encara que en camps diferents, i perquè, com a mestre en escola de deficients mentals, valoro immensament, com un puntal, dins l'educació del nen, tot allò referent a ritme, música, gest; és a dir, tot el que significa expressió, que vol dir comunicació: tot allò que ajuda el nen a descobrir les seves pròpies possibilitats de relacionar-se, ja que aquest és el camí de vida de tot ésser humà, sigui quina sigui la seva capacitat.

Tots i cada un dels jocs que componen aquest llibre han estat pensats perquè l'infant vagi trobant a poc a poc la seva pròpia seguretat, que l'ha d'ajudar a ser l'home lliure que tots desitgem.

Tot indica que qui l'ha escrit té una real i extensa experiència en el camp de l'educació, i no tan sols musical, sinó general, car no hem de parcel·lar el nen i no hem d'oblidar mai que el nen és un tot global.

Els qui tingueu aquest llibre entre les mans i vulgueu treballar amb els infants, tant mestres de música com mestres d'educació en general, hi trobareu unes eines perfectes per a totes les adquisicions que els vostres deixebles cal que facin.

Educar l'oïda és ajudar el llenguatge, car l'oïda és el camí pel qual se'n fa l'aprenentatge.

Interpretar els gestos o signes que fan complir una ordre ens ajuda per a la lectura i l'escriptura, ja que llegir o escriure no és sinó interpretació de sons i signes, paraules i lletres.

La comprensió de l'espai que comporten el coneixement i el domini de la lateralitat —causa de tantes complicacions—, en aquests exercicis veiem com s'hi pot arribar tot jugant.

Tot allò que és moviment o dansa equival a domini del cos, del gest, de la posició i, per tant, com ens diu Piaget, «tot domini de cos és domini de ment».

Cada joc educa la capacitat d'atenció. És tot jugant que arribem més al nen. Tots aquests jocs els donaran les aptituds necessàries per a obtenir els coneixements escolars que hauran d'adquirir.

Els mestres hem d'adonar-nos que els jocs que es fan en les classes de música i ritme són bàsics per al desenvolupament global del nen i que ens són una gran ajuda. Potser si els tinguéssim més en compte i fossin una part important dels treballs de pàrvuls i de primer ensenyament, ajudariem a mitigar el dit «fracàs escolar», tan sovint degut a una formació deficient de les bases que han d'ajudar a aconseguir la construcció de l'edifici d'«home savi» que volem edificar.

Adapteu els jocs a les circumstàncies dels vostres alumnes, i seran una gran ajuda per a vosaltres i, a més, una il·lusió en el treball per als infants.

Ben de debò felicito, no tan sols la Núria, sinó tots els qui, interessats en l'educació, aprofiteu aquest llibre i les seves instruccions en el vostre camí pedagògic.

Conxita Martínez de Mirosa

*Mestra terapeuta
Fundadora i directora emèrita de l'Escola
d'Educació Especial Ariadna*

INTRODUCCIÓ

El bon acolliment que els professors han donat al primer volum de Jocs rítmics i la insistència de molts a demanar-ne més ens han estimulat a preparar-ne aquest nou recull.

No afegiré res al que ja vaig dir en la introducció al primer llibre, puix que, com ho veureu, no es tracta sinó de l'aplec d'uns quants jocs o exercicis que esperem que us puguin ser útils, tant en les classes de rítmica, de música o de motricitat com a l'hora de l'esbarjo.

Potser alguns els coneixeu, o els heu vist en els cursos de rítmica Dalcroze que fem a l'Institut Joan Llongueres. D'altres han estat exposats pels mateixos alumnes en les classes pràctiques. Resulta difícil seguir la pista de cada joc, del seu origen i de la seva difusió: hi ha jocs populars i variants de jocs que s'han anat transmetent de maneres diverses entre els mestres i els infants, sense que puguem conèixer-ne els autors.

Amb la publicació d'aquest recull només pretenem posar a l'abast de tothom algunes idees de jocs que cada professor readaptarà segons les necessitats de la seva classe i segons els seus objectius pedagògics.

Voldria recordar una altra vegada que la rítmica Dalcroze, com tota educació integral, més que pels llibres es transmet per l'experiència directa, pel moviment i pel so, per tradició vivent. Això demana que cada mestre de rítmica sigui un intèrpret creatiu: bon coneixedor del mètode i dels principis que l'inspiren però, sobretot, molt flexible, amb una gran dosi de creativitat i d'imaginació, per tal d'adaptar-se a les necessitats de tots i cada un dels alumnes, en cada moment i en cada circumstància.

Per això m'agradaria que aquest recull de jocs no servís per a posar-los en pràctica amb els vostres alumnes d'una manera mecànica, sinó que us ajudés a crear-ne de nous, seguint el vostre propi criteri i la vostra personalitat.

Capeducador no hauria d'oblidar aquelles paraules que sobre la infantesa va dir Kerschensteiner: «Els anys de la infància [...] es distingeixen per una

activitat viva. El que els caracteritza és fer, crear, moure's, provar, experimentar, per aprendre constantment a través de la realitat».

Jugueu, doncs, amb els vostres infants, inventant, creant i experimentant amb ells, sense oblidar que cal anar més enllà d'una simple transmissió de coneixements: l'objectiu és ajudar els infants a realitzar els descobriments per ells mateixos, exercitant i desenvolupant les seves aptituds per tal d'esdevenir persones lliures i responsables.

Núria Trias

Salt de granota

OBJECTIU: Agilitat motriu i de reflexos.

EDAT: de 5 a 8 anys.

Donarem a cada nen una pilota, ni massa gran ni massa petita, que haurà d'aguantar amb els genolls.

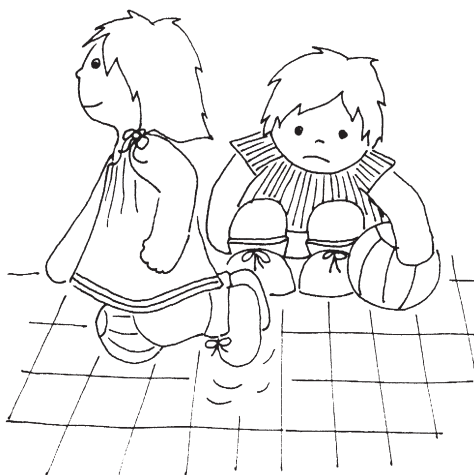
Seguint el ritme de la música, que es pot accelerar i retardar, els nens fan petits salts, procurant que la pilota no els caigui d'entre els genolls. El nen que perd la pilota ha de seure a terra.

VARIANT

Es fan dos equips. El primer nen de cada equip segueix un trajecte determinat i, en tornar a lloc, dona la pilota al segon; aquest fa el mateix recorregut i la dona al tercer, etc. S'acaba el joc quan tots els participants d'un equip han fet el seu trajecte.

OBSERVACIÓ

Aquest joc es pot fer tant a l'aula com a l'hora de l'esbarjo.



El saltador

OBJECTIU: Sentit de l'orientació i bona coordinació.

EDAT: entre 6 i 8 anys.

Col·locarem els nens en rotllana i tots tindran una pilota. Al centre, hi situarem un solista, que serà el saltador.

Tots marxen en rotllana mentre canten una cançó. Un cop acabada, el nen del mig comença a saltar i, quan el professor fa una indicació, tots els nens tiren la pilota als peus del saltador. El nen que el toca passa al mig.

OBSERVACIÓ

Si són molts, a fi de no tirar massa pilotes al mateix temps i evitar que no es pugui veure quina toca el solista, convé numerar els nens en grups de cinc. Quan el director, després d'acabada la cançó, diu «Tres!», p, e., tots els nens que tenen el número 3 tiren la pilota. Si no toquen el saltador, el director dirà un altre número.

També es poden fer petites rotllanes de sis nens, amb un saltador a dins. Els nens es numeren per parelles. Primer tiren la pilota els senars i després els parells.



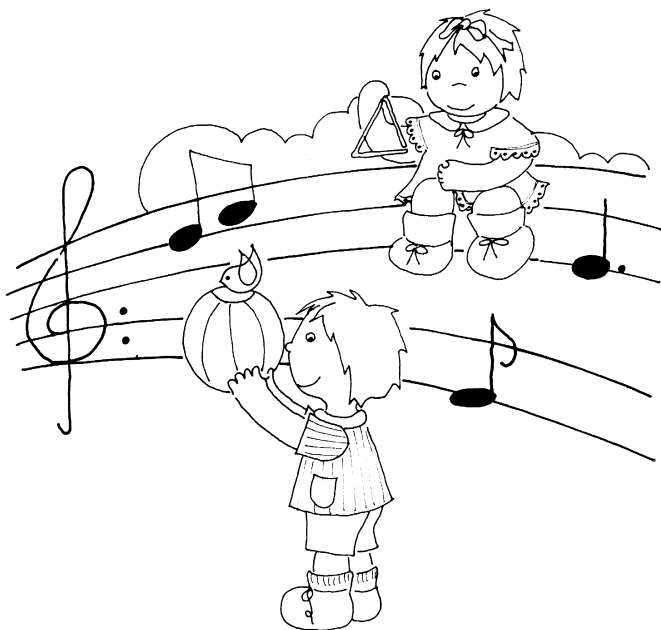
Equilibristes

OBJECTIUS: Atenció - Coordinació de moviments i equilibri.

EDAT: de 6 a 10 anys.

Situarem una corda a terra, ben estirada i recta. Els nens hi han de passar per sobre, sense desviar-se, portant una pandereta al cap (posada al revés). Quan arriben a la meitat del camí, des d'un dels extrems de la corda se'ls tira una pilota, que hauran d'agafar sense separar-se de la corda i sense que els caigui la pandereta del cap.

Aquest exercici pot fer-se com a joc competitiu. Formarem dos equips (amb dues cordes) i guanyarà el grup en què més nens hagin passat sense cap falta.



Juguem a pilota

OBJECTIUS: Atenció - Reflexos, agilitat i coordinació.

EDAT: de 6 a 10 anys.

Tots els nens en rotllana i un al mig amb una pilota.

El nen del mig tira la pilota a un nen de la rotllana. Aquest, abans d'agafar-la, ha de picar de mans, després l'ha de tirar a terra, agafar-la i tornar-la tot seguit al nen del mig. Si es descuida de picar de mans o de fer-la botar, s'asseu a terra.

El nen del mig procurarà enganyar els seus companys fent veure que la tira a un i tirant-la a un altre. En aquest cas, si el nen enganyat pica de mans pensant que li tiren la pilota, també s'asseu a terra.

El nen del mig, si quan li tiren la pilota no la sap agafar, es canvia amb el nen que la hi ha tirada.

